

Результати самооцінювання за напрямом «Освітнє середовища в закладі»

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.01.2020 року № 54, Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів закладів загальної середньої освіти, наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 року № 1480 «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Комунальній установі Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 25, м. Суми Сумської області, наказу Комунальної установи Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 25, м. Суми Сумської області від 21.08.2023 року № -од «Про створення робочих груп та проведення самооцінювання якості освітньої діяльності за чотирма напрямками», з метою розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності, постійного підвищення якості освітньої діяльності, використання системного підходу до здійснення моніторингу на всіх етапах освітнього процесу протягом лютого-квітня було проведено вивчення та самооцінювання освітнього середовища в закладі. Члени робочої групи проводили спостереження та огляд освітнього середовища, анкетування учасників освітнього процесу (батьків, учнів, педагогічних працівників).

Опитано 34 педагогічних працівників
178 батьків
57 учнів

Критерій 1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці

Заклад освіти розташований на вулиці з активним дорожнім рухом, поруч - три торгові точки. Територія огорожена частково. В'їзд на територію закладу освіти не регулюється. Будівля закладу освіти має сім входів/виходів, що дозволяє забезпечити автономність окремих категорій здобувачів освіти та потребує додаткових зусиль для забезпечення контролю. З метою недопущення до навчальних приміщень осіб, що не є учасниками освітнього процесу вжито заходи:

- розміщено відповідного змісту оголошення при вході в приміщення;
- налагоджено чергування обслуговуючого персоналу, педагогічних працівників, представників адміністрації.

Навчальні приміщення, роздягальні, санітарні кімнати для здобувачів освіти початкової школи є частково непрохідними для користування здобувачами освіти інших вікових груп. Прилегла територія частково благоустроєна, перед парадним і робочим входами - плиткове покриття. Рослинні насадження - кущі, дерева у доброму стані. У безпосередній близькості до території закладу освіти розташоване старе приміщення тирю, що перебуває в аварійному стані, з 2003 року не експлуатується. Територія чиста, охайна, відсутнє нагромадження сміття, будівельних матеріалів, опалого листя, в темну пору доби освітлюється.

На території внутрішнього двору закладу освіти розміщено лави для відпочинку. Ведеться зовнішнє цілодобове відеоспостереження.

46 % респондентів зазначили, що їм комфортно перебувати у закладі. Проте у школі відсутнє найпростіше укриття, тому 74,2% опитаних батьків та учнів зазначають, що приміщення і територія закладу не є безпечними для навчання; 38,2% опитаних педагогів цілком задоволені освітнім середовищем та умовами праці, 52,9% - переважно задоволені.

Критерій 1.1.2. Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.

Усі навчальні кабінети та приміщення обладнані відповідно до вимог законодавства та освітньої програми. Заклад має всі необхідні навчальні приміщення окрім актової зали. Навчальні кабінети забезпечуються інтерактивними засобами навчання та необхідним навчальним обладнанням. Здійснюється регулярний моніторинг за станом засобів навчання та обладнання.

Критерій 1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.

Учасники освітнього процесу знають та дотримуються вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, знають та дотримуються правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Працівники проходять навчання та інструктажі з даних питань. Систематично проводяться заняття з учнями.

Наявні засоби первинного гасіння пожежі сертифіковані, відповідають діючим вимогам законодавства. Схема евакуації на випадок надзвичайної ситуації оформлена відповідно вимог, розміщена для відвідувачів та учасників освітнього процесу в доступному місці. Облаштовано систему заземлення та

блискавкозахисту. Дерев'яні конструкції будівлі оброблені вогнезахисним розчином згідно стандартів. Заклад забезпечений вогнегасниками.

Критерій 1.1.4. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

Дії персоналу у разі виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру. Налагоджена система інформування, теоретичного і практичного відпрацювання навичок надання допомоги учасникам освітнього процесу в умовах кризових ситуацій. Усі педагоги пройшли навчання з домедичної допомоги під час проведення Тижня безпеки в закладі.

Документація щодо реагування на нещасні випадки здійснюється згідно Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу.

Критерій 1.1.5. У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників

Найближчі завдання у сфері організації шкільного харчування:

У 2023/2024 навчальному році організувати гаряче харчування учнів.

- формування культури харчування у здобувачів освіти;
залучити здобувачів освіти до співучасті у формуванні меню їдальні

Критерій 1.1.6. У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

У закладі не встановлені контент-фільтри, що не допускають інформацію, яка несе загрозу безпеці, здоров'ю та життю здобувачів освіти. Але антивірусні програми оновлюються своєчасно. Здійснюється моніторинг шкільних ресурсів на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації.

Критерій 1.1.7. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації працівників

Адаптація учнів, педагогічних працівників відбувається швидко і безболісно. Це забезпечується за рахунок системи заходів, які сприяють швидкій адаптації учасників освітнього процесу до умов перебування у школі. З педагогічними

працівниками, які приступили до роботи, здійснюється індивідуальна робота. Адаптація молодих учителів здійснюється, зокрема, через використання інституту наставництва. Результати адаптаційного процесу прослідковуються практичним психологом шляхом опитування учасників освітнього процесу.

Критерій 1.2.1. Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі.

У закладі освіти реалізується антибулінгова політика, спрямована на запобігання, протидію та реагування проявам булінгу (цькування), дискримінації. Вивчається думка про безпеку і психологічну комфортність освітнього середовища. Здійснюється інформування педагогічних працівників щодо ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Відбувається систематична співпраця з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями з питань запобігання та протидії булінгу. Адміністрація, педагогічні працівники протидіють булінгу, іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви. Здійснюється аналіз причин відсутності учнів на заняттях та вживаються відповідні заходи. Психологічна служба у своїй діяльності тісно співпрацює з адміністрацією та класними керівниками. Надаються консультації учасникам освітнього процесу з проблем адаптації, булінгу, мобінгу, особистісного розвитку та інших проблем. Вивчається рівень отримання психолого-соціальної підтримки учнів, які цього потребують. Адміністрація вчасно повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про виявлені факти булінгу або іншого насильства. До політики запобігання булінгу і мобінгу активно залучаються представники учнівського самоврядування. З даної проблематики проводяться семінари, інші заходи. Забезпечується рівний доступ до навчання усім дітям незалежно від особливостей фізичного розвитку, етнічної та релігійної приналежності. У закладі культивується повага до прав людини та здійснюється протидія до будь-яких форм дискримінації за різними ознаками. Ця політика забезпечується через проведення бесід з учнями, проведення тематичних позаурочних заходів, наскрізного процесу виховання. Заклад допомагає батькам виявляти ознаки того, що їхня дитина стала жертвою/ініціатором чи свідком булінгу (цькування). Для батьків проводяться інформаційно-просвітницькі заходи.

На запитання “Чи відчуваєте Ви у школі булінг/цькування учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві заперечно відповіли 56,1% опитаних учнів , 36,8% - відповіли, що відчували поодинокі випадки агресії або кепкування. У 40,4%

випадках діти, що перебувають у ситуації булінгу/цькування не зверталися за допомогою до інших осіб

Критерій 1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

У закладі освіти розроблені та оприлюднені правила поведінки учасників освітнього процесу, спрямовані на формування позитивної поведінкової мотивації. Зміст правил поведінки базується на балансі прав та обов'язків, не порушує етичних норм, прав та свобод людини. До вироблення правил поведінки залучаються всі учасники освітнього процесу. Здійснюється моніторинг дотримання учасниками освітнього процесу правил поведінки. Учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами поведінки. 73% здобувачів освіти стверджують, що правила розроблені, оприлюднені, я їх дотримуюся; 17% - правила розроблені, оприлюднені, але я їх не дотримуюся; 6% - мені про це нічого не відомо; 3% правила не оприлюднені, але я дотримуюся загальноприйнятих правил культури поведінки

Критерій 1.2.3. Керівник та заступники керівника закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.

У закладі освіти педагогічний колектив активно взаємодіє з іншими учасниками освітнього процесу на партнерських засадах розподіленого лідерства, створює умови для нетерпимості до проявів насильства/дискримінації. В освітній комунікації вчителям керуватися принципами:

1. Уникати вживання некоректно-оцінної лексики, стереотипного і упередженого мовлення, що може призвести до дискримінації.
2. При формулюванні завдань, в усній мовленнєвій діяльності вживати, де це можливо і доцільно, збірні іменники або описові конструкції замість лише форм чоловічого роду.
3. У практичній освітній діяльності з метою нівелювання дискримінаційного впливу на свідомість здобувачів/здобувачок освіти пропонувати до вживання коректні та недискримінаційні формулювання.

Керівник та заступники керівника закладу освіти, педагогічні працівники, інші залучені особи протидіють булінгу (цькуванню), іншим проявам насильства, знають як діяти в умовах при встановленні випадку системного насильства, дотримуються порядку реагування на їх прояви. Колектив усвідомлює, що робота над створенням безпечного освітнього середовища не припиняється з досягненням

певного результату. Насамперед, це безперервний процес реагування на нові виклики життя, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей і правил. Водночас необхідно, щоб всі учасники цього процесу усвідомлювали спільну відповідальність, мали вміння, бажання та добру волю для такої співпраці.

Критерій 1.3.1. Приміщення та територія закладу освіти облаштовуються з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування.

Заклад освіти, виходячи з принципів забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування забезпечує максимально зручне для всіх учасників освітнього процесу середовище, яке відповідає основним принципам інклюзивної освіти, рівності та поваги до прав людини. Зручно і комфортно почуваються у школі 15,8% учнів та 25,8% батьків, 52,6% учнів та 48,9% батьків почуваються переважно добре, 19,3% здебільшого почуваються некомфортно, 3,5 % - некомфортно.

Заклад освіти забезпечує зручне для всіх учасників освітнього процесу середовище, яке частково відповідає основним принципам інклюзії, рівності та поваги до прав людини. Здійснюються заходи, які сприяють облаштуванню та обладнанню навчальних приміщень з урахуванням принципів універсального дизайну або розумного пристосування. Облаштування освітнього середовища школи є частиною стратегії розвитку закладу.

Критерій 1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

У закладі освіти застосовуються освітні технології та методики, які максимально враховують особливості дітей з особливими освітніми потребами та допомагають їм безболісно інтегруватись до дитячого колективу. Наявна посада практичного психолога, соціального педагога, які забезпечують супровід навчання дітей з ООП. Облаштована ресурсна кімната. Педагогічні працівники одним із напрямів підвищення кваліфікації обирають методики роботи з дітьми з ООП. Забезпечується психологічний супровід навчання дітей з ООП. Створено команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Складено індивідуальні програми розвитку для дітей з ООП.

Критерій 1.3.3. Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

Забезпечується системна комунікація з батьками та співпраця з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру. Для батьків проводяться регулярні консультації щодо навчання і розвитку дитини. Батьки беруть участь у засіданнях команди психолого-педагогічного супроводу. Взаємодія педагогічних працівників і батьків з питань: проведенні оцінювання/діагностики освітньої діяльності дітей; ідентифікації сильних сторін дитини та сфер, де вона потребує допомоги; визначення цілей і завдань на навчальний рік; визначення послуг, які отримуватиме дитина та її сім'я; прийняття рішень про майбутні напрями роботи з дитиною після завершення навчального року. 23% педагогічних працівників мають досвід роботи з дітьми з ООП, 23% - не мають такого досвіду, 50% висловили готовність до такої роботи, 3%, за можливості, уникають таку комунікацію.

Критерій 1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.

Освітнє середовище закладу освіти мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя. Під час освітнього процесу здійснюється формування навичок здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки учнів. У змісті викладацької діяльності простежується формування навичок здорового способу життя, інтеграції здоров'язбережувальної та екологічної компетентностей. Обладнання і засоби навчання сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями. Дизайн навчальних приміщень є максимально функціональним та мотивуючим до навчання. Підвищують мотивацію до навчальної діяльності групові/кооперативні форми роботи, проєктна діяльність, квест тощо. Саме вони потребують максимального залучення простору класу, школи через створення мобільних робочих місць, зміни видів діяльності, виходу за межі класу і звичного простору класної кімнати. Важливим мотиваційним чинником для пізнавальної діяльності учнів в умовах пандемії стали заняття на шкільному подвір'ї - практичні роботи, дослідження, реалізація групових проєктів з вивчення компонентів природи тощо.

Критерій 1.3.5. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

70,2% опитаних здобувачів освіти шкільну бібліотеку не відвідують; 31,6% відвідують лише для отримання підручників і необхідної літератури; для

самопідготовки, презентації, роботи над проектами - 7%; для проведення зустрічей, огляду виставок, інших активностей – 1,8%.

Рівні оцінювання за вимогами

Вимога\правило	Рівень
1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці	достатній
1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації	достатній
1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	достатній

Адміністрації закладу:

1.1. Сприяти оновленню матеріально – технічної бази, в тому числі і для впровадження нових модулів модельної програми НУШ для 5-7 класів, у співпраці з юридичними та фізичними особами, благодійними організаціями та із залученням грантових коштів, постійно.

1.2. Розробити та подати засновнику для фінансування план заходів з реалізації універсального дизайну та розумного пристосування закладу освіти для усунення перешкод у доступі маломобільних осіб до всієї території та приміщень закладу освіти, згідно з ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». У плані передбачити:

1) облаштування туалетних кімнат для осіб з ООП;

2) поповнення ресурсної кімнати відповідним дидактичним забезпеченням для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладі освіти.

1.3. Організувати в закладі освіти буккросинг з питань інклюзивної освіти.

1.4. Здійснювати контроль за ходом побудови та станом облаштування укриття, постійно.

2. Заступнику директора з НВР Павліченко В.І. провести навчальний семінар-практикум для педагогічних працівників «Новітні методи навчання та практики в області інклюзії», протягом 2024/2025 н. р.

3. Учителям інформатики забезпечити фільтри, антивірусні програми та інші заходи щодо безпечного доступу до мережі Інтернет, протягом 2024/2025 н.р.

4. Педагогічним працівникам пройти онлайн навчання за програмою «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти», протягом 2024/2025 н. р.

5. Практичному психологу Ковальчук О.О. провести засідання кафедри класних керівників на тему «Протидія булінгу в учнівському колективі», навчання педагогічних працівників відновним практикам, засобам дискримінаційних підходів організації освітнього процесу, протягом 2024/2025 н. р.

6. Класним керівникам на виховних годинах ознайомити учнів з Правилами поведінки учасників освітнього процесу в закладі, вересень.